

Dokument nr. 8:88

(2006-2007)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Inge Lønning, Sonja Irene Sjøli og Martin Engeset

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Inge Lønning, Sonja Irene Sjøli og Martin Engeset om forslag til lovbestemmelser som gir rett til permisjon og ordninger for inntektssikring i forbindelse med omsorgsoppgaver

Til Stortinget

BAKGRUNN

Den offentlige helse- og omsorgstjenesten skal sørge for nødvendig helsehjelp, pleie og bistand til å mestre dagliglivets gjøremål for dem som har behov for det.

For mennesker som blir rammet av sykdom eller nedsatt funksjonsevne, er det likevel slik at omsorgen fra nærstående er særlig verdifull. I mange tilfeller kan pleie og støtte fra de nærmeste være helt nødvendig for at den som er syk, og familien, skal kunne mestre hverdagen.

I enkelte tilfeller kan det være nødvendig at pårørende tar fri fra sitt arbeid for å ta seg av sine nærmeste for kortere eller lengre perioder. Arbeidsmiljøloven gir en begrenset rett til permisjon i inntil 20 dager i forbindelse med pleie av pårørende i livets slutfase. For øvrig gir omsorg for syke barn rett til permisjon. For andre omsorgsoppgaver har den enkelte arbeidstaker ikke noen lovfestet rett til velferdspermisjon. For den som yter omsorg, kan det likevel fremstå som helt nødvendig å ta fri fra arbeid i forbindelse med sykdom hos de nærmeste. Dette kan skape problemer i forhold til arbeidsgiver, og dermed innebære en betydelig merbelastning i en vanskelig livssituasjon.

I dag er det ulike ordninger som gir begrenset rett til inntektssikring for den som utfører omsorgsoppgaver for sine nærmeste. Ordningen med omsorgslønn med hjemmel i lov om sosiale tjenester forvaltes

av kommunene, som har vid skjønnsmessig adgang til å vurdere dette som et av flere aktuelle hjelpetiltak. Etter folketrygdloven har foreldre som har omsorg for syke barn, rett til omsorgspenger. Pleiepenger kan tilstås når barn er innlagt i helseinstitusjon og lider av alvorlig eller livstruende sykdom. Pleiepenger kan også gis til den som pleier en nær pårørende i hjemmet i livets slutfase.

De nevnte ordninger gir ikke tilstrekkelig trygghet for inntektssikring i forbindelse med inntektsbortfall som følge av omsorgsoppgaver. Tap av inntekt i situasjoner der nærstående rammes av sykdom eller funksjonshemming og har behov for omsorg, kan innebære en betydelig tilleggsbelastning i en vanskelig livssituasjon. I enkelte tilfeller kan den som yter omsorg, føle seg tvunget til å be om sykemelding på urettmessig grunnlag for å unngå økonomiske problemer. Dette er uheldig, både av hensyn til den enkelte og av hensyn til legitimiteten ved ordningen med sykepenger.

Familiemedlemmer og andre pårørende som yter omsorg for sine nærmeste, gjør en betydelig innsats, både for sin familie og for samfunnet. I et samfunnsøkonomisk perspektiv vil det være hensiktsmessig å legge til rette for at slik omsorg kan ytes uten at den som påtar seg slike oppgaver, rammes av økonomiske problemer og andre tilleggsbelastninger, som på sikt øker faren for at vedkommende utvikler egne helseproblemer og støtes ut av arbeidslivet.

Det er avgjørende at den som yter nødvendige omsorgsoppgaver, både har rett til legitimt fravær fra arbeidet og gis trygghet for nødvendig inntektssikring. Det er nødvendig å forbedre dagens velferdsordninger for å ivareta disse hensynene. Forslagsstillerne mener at kostnadene ved en slik velferdsreform bør finansieres gjennom offentlige velferdsordninger. Samtidig kan klarere rettigheter for den som har omsorgsoppgaver, redusere urettmessig bruk av sy-

keper. Forslagsstillerne ber derfor Stortinget anmode Regjeringen om å utrede og fremme forslag om hvordan retten til fri fra arbeid i forbindelse med nødvendige omsorgsoppgaver, kan sikres. Videre ber forslagsstillerne om at Stortinget anmoder Regjeringen om å utrede og fremme forslag om hvordan den som ivaretar nødvendige omsorgsoppgaver, kan sikres nødvendig inntekt til sitt livsopphold, i tilfeller der vedkommende ikke har rett til lønnet permisjon eller ytelser fra folketrygden. Forslagsstillerne mener det bør tas sikte på en harmonisering av eksisterende ordninger og ny ordning for inntektssikring. Ordningene må utformes fleksibelt slik at det er gode muligheter for å arbeide deltid, dersom den enkeltes situasjon gir mulighet for dette og dermed redusere muligheten for utstøtelse fra arbeidslivet.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

I

Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme forslag om hvordan den som utfører nødvendige omsorgsoppgaver for sine nærmeste, kan sikres rett til fri fra arbeidet.

II

Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme forslag om hvordan den som utfører nødvendig omsorgsarbeid, kan sikres inntekt til sitt livsopphold.

15. mai 2007